

Yttrande över Naturvårdsverkets rapport Redovisning av regeringsuppdrag att se över systemet för avgifter för sådan prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken och Statskontorets rapport Redovisning av regeringsuppdrag – Översyn av systemet för prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken

Yttrande

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att förslagen i de båda rapporterna grundar sig i ett gemensamt regeringsuppdrag men att Naturvårdsverkets rapport är gjord med Statskontorets analys och förslag som utgångspunkt. Länsstyrelsens väljer därför att i sitt yttrande i första hand lämna synpunkter på Naturvårdsverkets rapport. Länsstyrelsens synpunkter följer under respektive rubrik nedan.

5.1.1 – 5.1.2 Avgifter för miljöfarlig verksamhet

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att de årliga provningsavgifterna för verksamheter som driver verksamhet med stöd av miljötillstånd fasas ut och i stället ersätts med ansökningsavgifter för verksamheter som ansöker om tillstånd till miljöfarlig verksamhet. Länsstyrelsens bedömer liksom Naturvårdsverket att ett sådant system bättre och tydligare uppfyller principen om avgiftsuttag kopplat till nödvändigt arbete hos berörda myndigheter.

Länsstyrelsen bedömer också att föreslagen förändring leder till positiva bieffekter för miljöprövningen eftersom länsstyrelsen tror att den ekonomiska insatsen gör att verksamhetsutövare förbereder sig bättre inför en tillståndsansökan. Detta kan leda till att verksamhetsutövare i större grad lämnar in mer kvalitativa samrådsunderlag och tillståndsansökningar, vilket i sin tur kan korta tillståndprocesserna.

Länsstyrelsen delar också Naturvårdsverkets uppfattning att ansökningsavgifter även bör införas för prövning av A-verksamheter och inte enbart ska gälla B-verksamheter. Länsstyrelsens uppfattning är att

systemet utifrån konkurrensskäl och likabehandlingsprincip bör vara lika för alla tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter.

Vidare anser länsstyrelsen att det är viktigt att ansökningsavgifterna i så stor grad som möjligt motsvarar nödvändig kostnadstäckning hos staten. Förutom principen om avgift baserad på bedömd motprestation av det allmänna finns det även rättviseaspekt i frågan. Länsstyrelsen ser åtminstone ett exempel där länsstyrelsen bedömer att föreslagen ansökningsavgift inte motsvarar nödvändig kostnadstäckning vid tillståndsprövningen. Detta gäller vindkraft. Vid vindkraftsprövningar bedömer länsstyrelsen att komplexiteten i tillsynen inte korrelerar med komplexiteten i tillståndsprövningen på samma sätt som det gör för de flesta andra branscher. Länsstyrelsens uppfattning är att tillståndsprövningen generellt är betydligt mer komplex och tidskrävande i ett jämförelseperspektiv med tillsynen. Ovanpå detta bedömer länsstyrelsen att föreslagen tillsynsavgift för tillsyn av många vindkraftparker är låg, trots förslaget på höjning i avsnittet 5.1.6. Detta medför att länsstyrelsen bedömer att föreslagen ansökningsavgift för vindkraft kommer att bli för låg i förhållande till det arbete berörda myndigheter behöver lägga ned i samband med tillståndsprövningen.

Överlag bedömer länsstyrelsen också att de föreslagna ansökningsavgifterna generellt är låga. I många fall bedömer länsstyrelsen att avgifterna inte kommer att täcka kostnaderna det allmänna har i samband med tillståndsprövningar av miljöfarliga verksamheter.

Länsstyrelsens generella uppfattning är att en god kostnadstäckning för tillståndsprövning och en tydlig koppling mellan avgifterna och finansieringen av samråds- och prövningsmyndigheter ger en anpassning av nödvändiga resurser hos myndigheterna. Detta bör potentiellt kunna leda till kortare handläggningstider, något som länsstyrelsen är övertygad att många verksamhetsutövare är villiga att betala för.

5.1.3 – 5.1.4 Tilläggsavgifter för uppskjutna villkor och omprövning av tillstånd

Länsstyrelsen ställer sig positiv till föreslagna avgifter för prövning av uppskjutna villkor och vid omprövning av tillstånd på tillsynsmyndighetens initiativ.

5.1.5 Ny avgiftskonstruktion för fiskodling och övervintring av fisk

Länsstyrelsen tillstyrker att avgiftskonstruktionen för fiskodling och övervintring av fisk följer modellen som för övriga miljöfarliga verksamheter.

5.1.6 Nya och höjda tillsynsavgifter

Länsstyrelsen ställer sig generellt positiv till förslagna nya och höjda tillsynsavgifter. Länsstyrelsen upplever förslagen som rimliga med tanke på den kostnadsutveckling som skett i samhället sedan 2018 då avgifterna senast höjdes.

Något som saknas i rapporten är en ännu tydligare koppling till vilka timavgifter som tillsynsavgifterna är baserade på. Är det generellt 1000 kr eller finns den äldre timavgiften om 800 kr med som underlag på något sätt? Ett resonemang hade varit önskvärt för att ännu bättre kunna ta ställning till förslagen på nya och höjda tillsynsavgifter. Med anledning av vilken timkostnad som används skulle det kunna vara så att avgifterna trots föreslagen höjning är låga.

Länsstyrelsen vill också återigen påpeka att länsstyrelsen bedömer föreslagna tillsynsavgiften för tillsyn av många vindkraftparker som låg, detta främst gällande anläggningsskedet. Tillsyn i anläggningsskedet brukar enligt länsstyrelsens erfarenhet sträcka sig mellan 1-3 år, mycket beroende på vindkraftparkens storlek.

5.1.7 Möjlighet att ta ut kompletterande timavgift vid tillsyn av miljöfarlig verksamhet

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att det införs en möjlighet att ta ut kompletterande timavgift för extraordinär tillsyn av miljöfarlig verksamhet. Länsstyrelsen ser att behov för detta finns, t.ex. gällande verksamheter med bristande egenkontroll eller för tillsyn av vindkraftparker i anläggningsskedet där tillsynen är betydligt mer tidskrävande än i driftskedet.

Länsstyrelsen ställer sig också positiv till timavgiftens förslag till storlek, d.v.s. 1000 kr.

5.1.8 En ny tilläggsavgift för IED-verksamheter införs

Länsstyrelsen delar Naturvårdsverket uppfattning att det tillkommer arbetsuppgifter i tillsynen för IED-verksamheter. Länsstyrelsen ställer sig därför positiv till förslaget om en tilläggsavgift för IED-verksamheter.

5.1.9 Antalet timmar tillsyn framgår av FAPT

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att det i FAPT tydliggör hur många timmar tillsyn som årsavgiften för tillsyn motsvarar.

5.1.10 Tillsynsavgifterna betalas i efterhand

Länsstyrelsen ser positivt på att tillsynsavgifter för miljöfarlig verksamhet betalas i efterhand istället för i förhand. Länsstyrelsen delar utredningens slutsats att det ger en ökad legitimitet till systemet, bl.a. på grund av att avgifterna bättre kan stämmas av mot utförd tillsyn.

Länsstyrelsen vill dock understryka vikten om det utredningen skriver om att årsavgifter innebär en viss schablonisering inom avgiftskollektivet och att detta innebär att en verksamhetsutövare inte alltid förvänta sig en viss bestämd motprestation i det enskilda fallet.

5.1.11 En ny jämningsregel vid samprovning av vattenverksamhet och miljöfarlig verksamhet införs

Länsstyrelsen anser att det är rimligt att det införs en jämningsregel i enlighet med förslaget vid samprovning av miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet. Länsstyrelsens delar utredningens slutsats att det är troligt att en samprovning innebär mindre kostnader jämför med separata provningar.

5.2 Avgifter vattenverksamhet

Länsstyrelsen är positiv till förslaget att höja timavgiften för tillsyn till 1 000 kr.

Länsstyrelsen är också positiv till förslaget att placera anmälningsärenden för vattenverksamhet i avgiftsklass 5. Som framgår av Naturvårdsverkets sammanställning så kommer man inte uppnå full kostnadstäckning ens efter en sådan justering. Länsstyrelsen vill dock påpeka att handläggningstiden för anmälningsärenden varierar beroende på hur komplexa de är, vilket också behöver beaktas när man fastställer en avgift. Länsstyrelsen delar Havs- och vattenmyndighetens slutsats att den föreslagna avgiften är en rimlig avvägning mellan målet att nå full kostnadstäckningsgrad och risken att avgifterna blir alltför höga så att de avhåller verksamhetsutövaren från att anmäla åtgärder.

5.3 Avgifter markavvattning

Länsstyrelsen ställer sig positiv till de nya och förändrade avgifter som föreslås. Länsstyrelsen anser att förslaget att ge en mer rimlig kostnadstäckning än vad nuvarande avgiftsklasser ger.

Vad gäller förbud mot markavvattning är det i Gävleborgs län idag endast vid några geografiska områden som det råder förbud mot markavvattning. Av den anledningen förekommer dispensprovning för markavvattning inte särskilt ofta inom länet. Länsstyrelsen anser att förslaget att införa en avgift för provning av dispens från markavvattningsförbudet är skäligt. Likaså bedöms det skäligt att

avgiften för tillståndsprövningen sätts ned med 50 procent i de fall länsstyrelsen prövar både dispens och tillstånd.

5.4 Viss övrig verksamhet

Länsstyrelsen ställer sig positiv till de förslagna nya och ändrade avgifter som presenteras i avsnittet.

Ändrade och nya avgifter för handläggning av vissa ärenden i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall.

Länsstyrelsens ser positivt på Naturvårdsverkets förslag till högre avgifter för anmälan och ändring av tillstånd samt förhandsgodkännande.

Länsstyrelsen vill även belysa att det ofta förekommer att ändringar i tillstånd inte meddelas till Naturvårdsverket i tid. Dessa fångas upp i länsstyrelsens tillsyn men i dagsläget saknas det påföljd för dessa. I samband med att en ny avgift införs vill länsstyrelsen därför lyfta frågan att se över möjligheten att införa en kännbar påföljd för dom som väljer att inte anmäla ändringar till Naturvårdsverket.

5.5. Övriga förändringar

Översyn av FAPT

Länsstyrelsen ställer sig positiv att Naturvårdsverket vart tredje år ska se över avgiftsnivåerna i FAPT med stöd av uppgifter från länsstyrelsen.

Åtagande om utredning av förutsättningar för avgift av tillsyn enligt 12 kap 6 § miljöbalken

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att fråga om avgift om tillsyn enligt 12 kap 6 § utreds av Naturvårdsverket.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta mig, Magnus Westbergh, för frågor på telefon 010-2251486 eller via e-post Magnus.Westbergh@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 5618-2022 i ämnesraden för e-post.

Det går även bra att ringa till Länsstyrelsens växel, telefon 010 - 225 10 00.

De som medverkat i beslutet

Beslut om detta yttrande har fattats av landshövding Per Bill med miljötillsynshandläggare Magnus Westbergh som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enheten för vattenverksamhet och

fiske samt Joakim Hellgren avdelningschef på avdelningen för miljö medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

m.me@regeringskansliet.se.